

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A43002421

Lietas arhīva Nr. A43-0010-22/12

[ECLI:LV:ADAT:2022:0609.A43002421.7.S](#)

SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2022.gada 9.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs Kaspars Berķis,
tiesneses Ilze Amona un Valda Zommere,

piedaloties pieteicējas SIA /Nosaukums A/ pārstāvim /pers. A/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Konkurences padomes pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums B/ pieteikumiem par Konkurences padomes 2021.gada 11.marta lēmuma Nr.8 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 22.septembrī Konkurences padome ierosināja izpētes lietu, lai pārbaudītu vairāku tirgus dalībnieku rīcības atbilstību Konkurences likuma 11.panta pirmajai daļai, piedaloties iepirkumos (iepirkumu procedūrās) meliorācijas jomā.

Izpētes rezultātā Konkurences padome secināja, ka SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums B/ (turpmāk – pieteicējas) ir apmainījušās ar informāciju un saskaņojušas dalības noteikumus iepirkumos: „Valsts nozīmes ūdensnotekas Ījovkas strauts, ŪSIK kods 68474:01, pik.00/00-94/30 atjaunošana Malnavas un Mērdzenes pagastā, Kārsavas novadā” id. Nr.ZMNĪ 2018/58 ELFLA (turpmāk – VNŪ Ījovka); „Valsts nozīmes ūdensnotekas Rēzeknīte, ŪSIK kods 4234442:01, pik.02/70-79/87 atjaunošana Nagļu un Rikavas pagastos, Rēzeknes novadā”, Nr.ZMNĪ 2018/71 ELFLA (turpmāk – VNŪ Rēzeknīte I); „Valsts nozīmes ūdensnotekas Rēzeknīte, ŪSIK kods 4234442:01, pik.02/70-79/87 atjaunošana Nagļu un Rikavas pagastos, Rēzeknes novadā” id. Nr.ZMNĪ 2018/77 ELFLA (turpmāk – VNŪ Rēzeknīte II).

Ar Konkurences padomes 2021.gada 11.marta lēmumu Nr.8 (turpmāk – Lēmums) par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpumu pieteicējam noteikts naudas sods – SIA /Nosaukums B/ 13 132,45 euro, SIA /Nosaukums A/ 208 837,20 euro.

[2] SIA /Nosaukums A/ iesniedza Administratīvajā apgabaltiesā pieteikumu, lūdzot atcelt Lēmumu daļā par pieteicējas darbībās konstatēto pārkāpumu un uzlikto naudas sodu.

Pieteikumā norādīts, ka informācijas apmaiņa starp pieteicējam ir notikusi ar mērķi piesaistīt SIA /Nosaukums B/ kā apakšuzņēmēju gadījumā, ja SIA /Nosaukums A/ vai pilnsabiedrība, kurā tā ietilpa, uzvarētu VNŪ Ījovka vai VNŪ Rēzeknīte iepirkumā. Informācijas apmaiņas mērķis nebija ierobežot konkurenci. Apstākļi, ka pieteicēja, piedaloties konkursā, ir pārkāpusi publisko iepirkumu reglamentējošo normatīvo aktu prasības, proti, nav norādījusi apakšuzņēmēju, neliecina par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktās aizliegtās vienošanās esību.

Konkurences padome ir ignorējusi apstākli, ka SIA /Nosaukums A/ nosūtīja SIA /Nosaukums B/ savu VNŪ Rēzeknīte tāmi, lai pārliecinātos, ka SIA /Nosaukums B/ kā apakšuzņēmējs varēs iekļauties tajā norādītajās cenās.

SIA /Nosaukums A/ faktiski tiek sodīta, jo SIA /Nosaukums B/ ir izvēlējusies visa noliegšanas un klusēšanas pozīciju. Fakts, ka SIA /Nosaukums B/ neapstiprina SIA /Nosaukums A/ norādīto par informācijas apmaiņas apstākļiem faktiski ir vienīgais pamats sodīt pieteicēju, lai gan aizliegtu vienošanos gadījumā atbildība par pārkāpumu ir individuāla, tādēļ, ja kāds no dalībniekiem izvēlas neaizstāvēt savas tiesības, nevar prezumēt pārējo dalībnieku atzišanos pārkāpumā.

Turklāt Konkurences padomes 2020.gada 29.decembra lēmums Nr.21 par lēmuma pieņemšanas termiņa pagarināšanu ir pieņemts, ne tikai pārkāpjot Konkurences likuma 27.pantā noteiktos lēmuma pieņemšanas termiņus, bet arī ignorējot Administratīvajā procesa likuma 10.pantā nostiprināto tiesiskās palāvības principu – SIA /Nosaukums A/ bija tiesības palauties, ka pēc tās viedokļa saņemšanas un uzklauššanas lieta par VNŪ Ījovka un VNŪ Rēzeknīte ir izbeigta un izmeklēšana turpinās tikai attiecībā uz Ādažu novada domes (turpmāk – ĀND) organizēto iepirkumu.

[3] SIA /Nosaukums B/ iesniedza pieteikumu, lūdzot atzīt Lēmumu par pretiesisku un atcelt to daļā, kas attiecas uz pieteicēju.

Pieteikumā norādīts, ka SIA /Nosaukums B/ iepirkumos VNŪ Ījovka un VNŪ Rēzeknīte ir komunicējusi ar SIA /Nosaukums A/, tostarp apmainījusies ar informāciju par cenām, taču minētā komunikācija ir notikusi tikai generāluzņēmēja – apakšuzņēmēja tiesisko attiecību ietvaros.

Nemot vērā sīvo konkurenci meliorācijas darbu veikšanā un apstākli, ka iepriekš uzrunātie apakšuzņēmēji ne vienmēr tiek pieaicināti darbu veikšanā, pieteicēja vēlējas palielināt savas izredzes veikt darbus reģionālajos objektos, kā rezultātā nolēma piedalīties minētajos iepirkumos kopā ar SIA /Nosaukums C/.

SIA /Nosaukums B/ kļūdījās, profesionāli neaizstāvot savas tiesiskās intereses Konkurences padomē, taču Konkurences padomei nav tiesiska pamata sodīt pieteicēju par to, ka tā atšķirībā no citiem lietas dalībniekiem nav vēlējusies diskutēt ar Konkurences padomi un norādīt uz acīmredzamo – aizliegtas vienošanās neesību.

[4] Konkurences padome iesniedza paskaidrojumus, lūdzot noraidīt pieteicēju pieteikumus kā nepamatotus. Paskaidrojumos norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] No Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 3.punkta un 8.panta otrās daļas sistēmiskas analīzes ir redzams, ka Konkurences padome izbeidz izpēti lietu, tikai pieņemot rakstveida lēmumu, kuru lietas dalībniekiem ir tiesības pārsūdzēt. Jebkura cita procesuāla dokumenta, it īpaši, kura saturs acīmredzami nesatur nekādas norādes par citu epizožu izpēti izbeigšanu, nedod un nevar dot juridiski pamatotu pārliecību, ka pamatlieta ir izbeigta.

[4.2] Nav pamatots SIA /Nosaukums A/ apgalvojums, ka tās rīcībā nav Konkurences padomes pieņemta lēmuma par pamatlietas izpēti pagarināšanu, jo pieteicēja pieteikumā ir atsaukusies uz minētā lēmuma saturu. Savukārt pamatojums lēmuma pieņemšanas termiņa pagarinājumam izrietēja no tā, ka Konkurences padome pēc pamatlietas dalībnieku viedokļu saņemšanas ieguva papildu informāciju saistībā ar citu iepirkumu un to novērtēja, līdz ar to bija nepieciešams dot pamatlietas dalībniekiem iespēju iepazīties ar papildus iegūtajiem pierādījumiem un sniegt iespēju izteikt viedokli par tiem. Tādējādi tika nodrošinātas pamatlietas dalībnieku tiesības uz aizstāvību atbilstoši Konkurences likuma 26.panta septītajai daļai.

[4.3] No pieteicēju starpā noslēgtā apakšuzņēmēja līguma var secināt tikai to, ka jau pēc iepirkuma VNŪ Ījovka noslēgšanās SIA /Nosaukums A/ piesaistīja SIA /Nosaukums B/ kā apakšuzņēmēju attiecīgu darbu veikšanai, taču šī līguma noslēgšana piecus mēnešus pēc piedāvājumu iesniegšanas VNŪ Ījovka nesniedz loģisku attaisnojumu vai pamatojumu, kāpēc divu neatkarīgu konkurentu starpā notika informācijas apmaiņa par dalības nosacījumiem iepirkumā VNŪ Ījovka pirms tā noslēgšanas.

[4.4] SIA /Nosaukums A/ apgalvojums, ka Konkurences padome ignorēja apstākli, ka tā nosūtīja SIA /Nosaukums B/ savu VNŪ Rēzeknīte tāmi, lai pārliecinātos par iespēju piesaistīt SIA /Nosaukums B/ kā apakšuzņēmēju VNŪ Rēzeknīte, kā arī apgalvojums, ka SIA /Nosaukums A/ tāmes nosūtīšanas mērķis bija noskaidrot to, vai SIA /Nosaukums B/ var veikt darbus objektā par tādām pašām vai pat zemākām izmaksām, nav pamatots ar pierādījumiem, līdz ar ko Konkurences padome to neuzskata par ticamu. Turklāt pie atbildības saucamās personas agrāk sniegtajiem paskaidrojumiem par konkrētajiem apstākļiem piešķirama augstāka ticamības pakāpe nekā vēlāk sniegtajiem paskaidrojumiem. Tādas darbības, kuru ietvaros tirgus dalībnieks iegūst otra tirgus dalībnieka informāciju par izcenojumiem tāmē, ir brīvu konkurenci kroplojošas.

[4.5] Lēmumā ir aprakstīts detalizēts SIA /Nosaukums A/ piemērojamās atbildības novērtējums ar naudas soda aprēķina kritērijiem, kuru starpā nav minēts tas, ka tās vaina izrietētu no SIA /Nosaukums B/ atšķirīgajiem paskaidrojumiem.

[4.6] Komunikācija pieteicēju starpā ir bijusi ar mērķi noskaidrot citu konkurentu nodomu un spēju piedalīties publiskajā iepirkumā, kā tas izriet no SIA /Nosaukums A/ argumentiem, kas pats par sevi veido konkurences tiesību pārkāpumu. Turklāt tas ir pretrunā ar SIA /Nosaukums A/ apgalvoto, ka visa komunikācija ar SIA /Nosaukums B/ notikusi ar nodomu nodibināt apakšuzņēmēja līgumu.

[4.7] SIA /Nosaukums B/ pārliecība, ka tās vaina ir fiksēta, pamatojoties tikai uz lietas dalībnieku savstarpēji pretrunīgiem paskaidrojumiem, neatbilst Lēmuma saturam. Lēmuma secinājums ir pamatots arī ar iepirkumiem saistītiem dokumentiem un citiem pierādījumiem, kas novērtēti to kopumā.

SIA /Nosaukums B/ ir sodīta nevis par vēlmi startēt atklātā sadarbības veidā ar SIA /Nosaukums C/, bet par Lēmumā aprakstīto informācijas apmaiņu. Tirgus dalībnieka aizbildināšanās ar sīvu konkurenci un vēlmi par jebkuru cenu veikt darbus objektā nav kritērijs, lai tirgus dalībnieks varētu neievērot Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu.

[5] Ar Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2021.gada 16.aprīļa lēmumu administratīvās lietas, kas ierosinātas, pamatojoties uz SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums B/pieteikumiem, apvienotas vienā tiesvedībā.

[6] Tiesas sēdē SIA /Nosaukums A/ pārstāvis uzturēja pieteikumu un lūdza pārsūdzēto Lēmumu atcelt daļā. Atbildētāja pieteikumus neatzina un lūdza tos noraidīt kā nepamatotus.

SIA /Nosaukums B/ iesniedza lūgumu izskatīt lietu bez tās klātbūtnes, apmierinot SIA /Nosaukums B/ pieteikumu un atceļot Lēmumu daļā.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējusi pieteicēju prasījumus un argumentus, pārbaudījusi lietā iesniegtos pierādījumus un Lēmuma pamatojumu, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteikumi ir noraidāmi, bet Lēmums atstājams negrozīts.

[8] Konkurences padome Lēmumā atzinusi, ka pieteicēju darbībās ir konstatējamas Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes, pieteicējiem vienojoties par piedalīšanās noteikumiem meliorācijas darbu iepirkumos. Konkurences padome Lēmumā norādījusi, ka par aizliegtu vienošanos iepirkumu procedūrās liecina turpmāk minētie fakti:

[8.1] VNŪ Ījovka iepirkuma pretendentu PA /Nosaukums E/ (SIA /Nosaukums B/ un SIA /Nosaukums C/) un pilnsabiedrība /Nosaukums D/ (SIA /Nosaukums F/ un SIA /Nosaukums A/) iesniegtajos finanšu piedāvājumos – kopsavilkumos par darbu veidiem un lokālajās tāmēs – norādītās izmaksas par faktisko darbu veikšanu iepirkumā ir vienādas, atšķirība ir tikai finanšu piedāvājuma aprēķinā par darbu veidiem norādītajos virsziedvumu procentos.

[8.2] PS /Nosaukums D/ ir pieļāvisi pārrakstīšanās kļūdu, pieteikumā norādot summu (248 903,66 euro), kura atšķiras no elektroniski iesniegtā piedāvājumā norādītās finanšu piedāvājuma summas (260 217,46 euro). Turklāt PS /Nosaukums D/ pieteikumā neprecīzi norādītā summa ir identiska summai, ko šajā iepirkumā iesniegtajā piedāvājumā norādījis pretendents PA /Nosaukums E/.

[8.3] VNŪ Ījovka iepirkumā iesniegtajos finanšu piedāvājumos konstatētās līdzības kopsakarā ar lietas dalībnieku pārstāvju paskaidrojumiem par to sagatavošanu un informācija elektroniskā veidā, t.sk. e-pasta vēstules, liecina par to, ka SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums B/ ir apmainījušās ar informāciju par cenu un dalības noteikumiem šajā iepirkumā.

[8.4] Arī VNŪ Rēzeknīte II iepirkumā pretendentu PA /Nosaukums E/ un SIA /Nosaukums A/ iesniegtajos piedāvājumos finanšu tāmju saturs ir gandrīz vienāds, atšķirība ir dažās tāmēs pozīcijās (par ūdensnoteku stiprinājumiem un izpildmērījumu sagatavošanu) un norādītajos virsziedvumu un peļņas procentos.

[8.5] Turklāt elektroniskā veidā glabātā informācija, kā arī e-pasts, kuru pirms paredzētā piedāvājuma iesniegšanas termiņa SIA /Nosaukums B/ nosūtīja SIA /Nosaukums A/ kopsakarā ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem par finanšu piedāvājuma sagatavošanu, liecina par to, ka SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums B/ pirms iepirkumā norādītā piedāvājumu iesniegšanas termiņa ir apmainījušās ar informāciju par cenu ne vien iepirkumā VNŪ Rēzeknīte II, bet arī VNŪ Rēzeknīte I, kas ticis organizēts neilgi pirms iepirkuma VNU Rēzeknīte II, bet kuru iepirkuma komisija nolēma pārtraukt.

[9] SIA /Nosaukums A/ pieteikumā ir norādījusi, ka VNŪ Ījovka un VNŪ Rēzeknīte iepirkumos starp SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums B/ ir notikusi savstarpēja informācijas apmaiņa, tostarp par cenām. Taču konkrētā komunikācija ir notikusi, lai piesaistītu SIA /Nosaukums B/ kā iespējamo apakšuzņēmēju VNŪ Ījovka un VNŪ Rēzeknīte projektos.

Arī SIA /Nosaukums B/ pieteikumā norādījusi, ka VNŪ Ījovka un VNŪ Rēzeknīte iepirkumos ir komunicējusi ar SIA /Nosaukums A/, tostarp apmainījusies ar informāciju par cenām, taču minētā komunikācija ir notikusi tikai apakšuzņēmēja – ģenerāluņēmēja tiesisko attiecību kontekstā.

Tātad lietā nav strīda, ka starp pieteicējam ir notikusi savstarpēja informācijas apmaiņa, tostarp par cenām konkrētajos meliorācijas darbu iepirkumos. Vienlaikus pieteicējas uzskata, ka informācijas apmaiņa konkrētajā gadījumā nav kvalificējama kā Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpums, jo savstarpējā komunikācija ir notikusi tikai apakšuzņēmēja – ģenerāluņēmēja tiesisko attiecību kontekstā.

SIA /Nosaukums A/ papildu paskaidrojumā ir izteikusi arī viedokli, ka SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums B/ nemaz nav uzskatāmas par konkurentiem, jo konkurence ir iespējama tikai starp tādiem komersantiem, kas var kvalificēties iepirkumam un tajā piedalās, bet SIA /Nosaukums B/ konkrētajos iepirkumos kvalifikācijas prasības nevarēja izpildīt.

Līdz ar to lietā noskaidrojams, vai pieteicējas konkrētajos apstākļos ir uzskatāmas par konkurentiem un vai informācijas apmaiņa starp pieteicējam ir vērtējama kā Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpums.

[10] Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta pirmās daļas 6.punktam konkurence ir pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū. Savukārt atbilstoši minētā likuma 1.panta pirmās daļas 7.punktam konkurenti ir divi vai vairāki tirgus dalībnieki, kas konkurē.

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ir aizliegtas tirgus dalībnieku vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šā piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Savukārt saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta pirmās daļas 2.¹punktu kartēja vienošanās ir konkurentu vienošanās, kuras mērķis ir kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci [iepirkuma vai pārdošanas cenu vai citu tirdzniecības nosacījumu, tai skaitā saistībā ar intelektuālā īpašuma tiesībām, noteikšana vai koordinēšana, ražošanas vai pārdošanas kvotu sadale, tirgu un klientu sadale, tai skaitā piedalīšanās vai nepiedalīšanās konkursos vai izsolēs, vai vienošanās par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, importa vai eksporta ierobežošana vai pret konkurenci vērstas darbības attiecībā uz citiem

konkurentiem].

[11] No lietas materiāliem konstatējams, ka VNŪ Ījovka konkursā pieteikumu dalībai iepirkuma procedūrā ir iesniegusi pilnsabiedrība /Nosaukums D/, kuras dalībnieki ir SIA /Nosaukums F/ un SIA /Nosaukums A/, PA /Nosaukums E/, kuru veido SIA /Nosaukums B/ kā vadošais dalībnieks un SIA /Nosaukums C/. Konkursā iesniegto kopsavilkuma aprēķinu par darba veidiem un lokālo tām ir parakstījuši attiecīgi SIA /Nosaukums A/ valdes loceklis /pers. D/ un SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis /pers. E/ (*lietas 1.pielikuma 3.–10.lapa*).

Arī VNŪ Rēzeknīte II iepirkumā pieteikumu ir iesniegusi PA /Nosaukums E/, kā arī SIA /Nosaukums A/. Arī šajā gadījumā konkursā iesniegtos piedāvājumus ir parakstījuši pieteicēju valdes locekļi (*lietas 1.pielikuma 11.–19.lapa*).

Iepirkumos konkurence notiek, pretendentiem iesniedzot savus piedāvājumus pasūtītāja izsludinātā konkursā atbilstoši specifiskiem un iepriekš zināmiem noteikumiem. Līdz ar to nav šaubu, ka pieteicējas, iesniedzot piedāvājumus vienos un tajos pašos iepirkumos, konkrētajā gadījumā ir uzskatāmas par konkurentēm.

[12] Izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka nav gūstams apstiprinājums arī pieteicēju apgalvojumam, ka savstarpējā informācijas apmaiņa notikusi tikai apakšuzņēmēja – ģenerāluņēmēja tiesisko attiecību kontekstā.

Lietā ir iesniegts Apakšuzņēmēja līgums Nr.4_15/01-1, kas noslēgts starp SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums B/ (*lietas 166.–167.lapa*). No minētā līguma redzams, ka tas noslēgts 2019.gada 15.janvārī par būvdarbu veikšanu objektā, kas bija ietverts VNŪ Ījovka iepirkumā. Taču apstākļi, ka pieteicējas pēc pusgada pēc dalības konkursā ir noslēgušas apakšuzņēmuma līgumu par būvdarbus veikšanu, neattaisno iepriekš veikto informācijas apmaiņu par piedāvājuma cenām konkursā par tiesībām veikt būvdarbus konkrētajā objektā. Turklāt starp pieteicējām noslēgtais apakšuzņēmuma līgums par būvdarbu veikšanu VNŪ Ījovka objektā neizskaidro informācijas apmaiņu VNU Rēzeknīte iepirkumos.

Turklāt arī no Konkurences padomes iegūtajiem pierādījumiem (*lietas 1.pielikuma 165.–179.lapa*), kas liecina par informācijas apmaiņu starp pieteicējām, nav gūstamas jebkādas norādes par to, ka šī informācijas apmaiņa būtu bijusi vērsta uz apakšuzņēmēja – ģenerāluņēmēja tiesisko attiecību nodibināšanu, kā to apgalvo pieteicējas.

[13] SIA /Nosaukums A/ papildu paskaidrojumā norādījusi, ka no Lēmuma izriet vispārējs aizliegums pieteicējai komunicēt ar meliorācijas nozarē strādājošiem uzņēmumiem un tas izslēdz jebkādu iespēju piesaistīt apakšuzņēmējus darbu veikšanā.

Izvērtējot Lēmuma ietverto pamatojumu, šāds aizliegums tajā nav rodams. Apakšuzņēmuma piesaisti dalībai konkursā paredz gan Publisko iepirkumu likums, gan arī konkrēto konkursu nolikumi (http://www.zmni.lv/wp-content/uploads/2018/07/konkursa-nolikums_ii_jovkas-straits.doc; http://www.zmni.lv/wp-content/uploads/2018/10/konkursa_nolikums_rezekniite.doc).

Arī Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkts atļauj kopīgu piedāvājuma iesniegšanu iepirkumā, ja šī piedāvājuma iesniegšana ir atklāta un tās mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

No lietā iesniegtajiem pierādījumiem nav gūstams apstiprinājums, ka pieteicējas būtu īstenojušas tādu sadarbību, kas atbilstu iepriekš minētajiem kritērijiem.

[14] Tirgus efektīvas ekonomiskās darbības pamatā ir princips, ka katram uzņēmumam sava darbība tirgū ir jānotic neatkarīgi. Neatkarīgas rīcības prasība nepieļauj jebkādu tādu tiešu vai netiešu kontaktu esību starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai rezultāts ir ietekmēt esošā vai potenciālā konkurējošā tirgus dalībnieka rīcību tirgū vai atklāt šādam konkurējošam tirgus dalībniekam darbības gaitu, kuru tas pats izmanto vai iecerējis izmantot tirgū, kur šādu kontaktu rezultāts vai efekts ir tādu saimnieciskās sāncensības noteikumu izveide, kuri neatbilst parastiem noteikumiem tirgū, ievērojot piedāvāto pakalpojumu vai preču dabu, uzņēmumu lielumu un skaitu un tirgus apmēru. Tādēļ saskaņotas darbības ir kontakti starp tirgus dalībniekiem, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, kad pēdējais to lūdz, vai, vismaz, akceptē šādu informācijas apmaiņu (*Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāta) 2009.gada 29.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-234/2009 18.punkts, Senāta 2011.gada 29.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-100/2011 (A43004609) 12.punkts ar atsauci uz Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2000.gada 15.marta spriedumu apvienotajā lietā Nr.T-25/95 u.c. Cimenteries CBR SA, EU:T:2000:77, 1852.punkts*).

Savstarpēji saskaņota darbība ir tirgus dalībnieka koordinējošs pasākums, kas apzināti pieļauj praktisku sadarbību tā vietā, lai tirgus dalībnieka rīcību noteiktu ar konkurenci saistīti riski (*Eiropas Savienības Tiesas 1972.gada 14.jūlija sprieduma lietā Nr.C-48/69 64.–67.punkts; 1975.gada 16.decembra sprieduma lietās Nr.C-40/73 26.–28.punkts; 1981.gada 14.jūlija sprieduma lietā Nr.C-172/80 12.punkts*).

Turklāt īpaši būtiska ir informācijas apmaiņa, kas notiek attiecībā uz iepirkumiem (konkursiem), jo tad atšķirībā no ilgstošas tirgus dalībnieku rīcības un konkurences tirgus apstākļos konkurence notiek, vienā konkrētā momentā salīdzinot visus saņemtos piedāvājumus atbilstoši specifiskiem un iepriekš zināmiem noteikumiem. Šādos apstākļos konkurentu savstarpēja informācijas apmaiņa paver ceļu manipulācijām, dodot iespēju pat pilnībā paredzēt un izšķirt konkrētā iepirkuma rezultātu (*Senāta 2017.gada 7.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-104/2017 10.punkts*).

[15] Ievērojot iepriekš minētās atziņas, apgabaltiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā pieteicēju veiktā informācijas apmaiņa saistībā ar piedāvājumu sagatavošanu un iesniegšanu iepirkumu procedūrās pēc savas būtības (pēc mērķa) ir

vērsta uz konkurences ierobežošanu. Līdz ar to Konkurences padome pamatoti secināja, ka pieteicēju rīcība ir vērtējama kā karteļa vienošanās.

Konkurences likuma 12.panta pirmā daļa noteic, ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu.

Ņemot vērā, ka pieteicēju darbībās ir konstatējamas Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes, Konkurences padome pamatoti pieteicējam uzlika naudas sodu. Apgabaltiesa nekonstatē kļūdas Konkurences padomes rīcībā, aprēķinot soda apmēru. Apgabaltiesa arī nekonstatē, ka Konkurences padomes piemērotais sods būtu acīmredzami nesamērīgs. Arī pieteicējas lietā nav izteikušas iebildumus par soda naudas aprēķina pareizību.

[16] Vienlaikus SIA /Nosaukums A/ ir norādījusi, ka Konkurences padome, pieņemot Lēmumu, ir pārkāpusi Konkurences likuma 27.pantā noteikto termiņu.

Konkurences likuma 27.pants noteic, ka Konkurences padome pieņem lēmumu sešu mēnešu laikā no lietas ierosināšanas dienas (panta pirmā daļa). Ja objektīvu iemeslu dēļ sešu mēnešu termiņu nav iespējams ievērot, Konkurences padome to var pagarināt uz laiku līdz vienam gadam, termiņu skaitot no lietas ierosināšanas dienas (panta otrā daļa). Savukārt, ja lietā nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija, Konkurences padome ar motivētu lēmumu var pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu uz laiku, kas nepārsniedz divus gadus no lietas ierosināšanas dienas (panta trešā daļa). Tātad likums noteic, ka Konkurences padomei jāpieņem lēmums divu gadu laikā no lietas ierosināšanas dienas. Senāts 2015.gada 8.jūnijā kopsēdē taisītā spriedumā ir atzinis, ka Konkurences likuma 27.pants ataino likumdevēja priekšstatu par saprātīgu termiņu, kas būtu nepieciešams Konkurences padomei lietas izmeklēšanai un lēmuma pieņemšanai (*Senāta 2015.gada 8.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-642/2015 5.punkts*).

[17] No lietas materiāliem konstatējams, ka Konkurences padome ierosināja konkrēto lietu 2019.gada 22.augustā. 2020.gada 13.februārī pieņemts lēmums pagarināt Lēmuma pieņemšanas termiņu līdz 2020.gada 22.augustam. 2020.gada 13.augustā Lēmuma pieņemšanas termiņas pagarināts līdz 2020.gada 31.decembrim. Savukārt 2020.gada 29.decembrī Lēmuma pieņemšanas termiņš pagarināts līdz 2021.gada 22.martam. Lēmums pieņemts 2021.gada 11.martā.

No iepriekš minētajiem apstākļiem izriet, ka Konkurences padome ir pieņēmusi Lēmumu divu gadu laikā no lietas ierosināšanas dienas. Līdz ar to nav konstatējams, ka konkrētajā gadījumā būtu pārkāpts Konkurences likuma 27.pantā noteiktais maksimālais termiņš Lēmuma pieņemšanai.

[18] Lietā nav gūstams apstiprinājums SIA /Nosaukums A/ viedoklim, ka no Konkurences padomes 2020.gada 29.decembra lēmuma varēja izsecināt, ka izpētes lieta par pieteicējas iespējamo pārkāpumu VNŪ Ījovka un VNU Rēzeknīte iepirkumos ir izbeigta. No minētā lēmuma rezolutīvās daļas skaidri izriet, ka ar konkrēto lēmumu ir izlemts jautājums par termiņa pagarināšanu Lēmuma pieņemšanai, nevis izpētes lietas izbeigšanu kādā daļā.

[19] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums ir noraidāms kā nepamatots, bet Lēmums atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 251.pantu un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Konkurences padomes 2021.gada 11.marta lēmuma Nr.8 atcelšanu daļā.
Noraidīt SIA /Nosaukums B/ pieteikumu par Konkurences padomes 2021.gada 11.marta lēmuma Nr.8 atcelšanu daļā.
Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

K.Berķis

Tiesneses

I.Amona

V.Zommere